
Van: Beleidsdienst – Ruben De Henauw Aan:

Onderwerp: **Info decreetwijziging IWB**

Wijzigingsdecreet en gewijzigd uitvoeringsbesluit IWB

Op 19 Juli 2013 heeft de Vlaamse Regering een wijziging van het decreet Integraal Waterbeleid definitief goedgekeurd. Momenteel ligt het bijhorende ontwerp voor organisatiebesluit op de adviestafel. Hieronder volgt een beknopte samenvatting van de concrete wijzigingen in het decreet en een inhoudelijke analyse vanuit het standpunt van Natuurpunt.

Samenvatting wijziging

De wijzigingen van het decreet IWB heeft in de eerste plaats tot doel de planning, de organisatie en de procedures van het IWB te vereenvoudigen. Zij dient bovendien de afstemming met andere regelgeving te bevorderen en roept een nieuw instrument in het leven in de strijd tegen de problematiek van wateroverlast.

1. Vermindering planlast

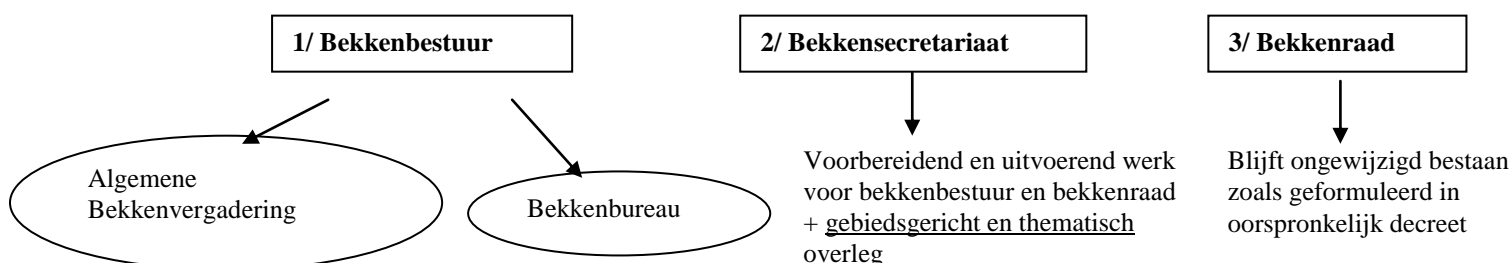
A. Het nieuwe decreet vermindert het aantal plannen en openbare onderzoeken door de bekkenbeheerplannen en deelbekkenbeheerplannen te integreren in de stroomgebiedbeheerplannen. Waar er tot nog toe in Vlaanderen 2 stroomgebiedbeheerplannen, 11 bekkenbeheerplannen en +/- 100 deelbekkenbeheerplannen werden opgesteld zal men zich vanaf heden beperken tot 2 stroomgebiedbeheerplannen (Schelde en Maas). Om de focus op gebiedsgerichte werking te behouden zal men in de stroomgebiedbeheerplannen **11 bekkenspecifieke delen** integreren, opgesteld door de bekkenstructuren.

B. Een jaarlijks **wateruitvoeringsprogramma met 11 bekkenspecifieke delen** zal de huidige 11 bekkenvoortgangsrapporten vervangen en maakt meer flexibiliteit in planning en uitvoering van de SGBP mogelijk. Vb: mogelijkheid tot tussentijdse toevoeging en/of aanpassing actiemogelijkheid tussentijdse afbakening oeverzones en overstromingsgebieden

2. Aanpassing structuur - Optimalisatie overleg

Het deelbekkenniveau verdwijnt als apart niveau en wordt geïntegreerd in het bekkenniveau. De **waterschappen** worden dus **afgeschaft** als afzonderlijke overlegstructuur. Om de input en overleg met lokale besturen te behouden/versterken wordt een **aangepaste bekkenstructuur** voorzien met een **focus op gebiedsgericht en thematisch overleg**.

De aangepaste structuur ziet er als volgt uit:

1/ Bekkenbestuur

A. De algemene bekkenvergadering is een orgaan dat minstens jaarlijkse bijeenkomt.

Alle lokale besturen zijn vertegenwoordigd (*mandataris van elke provincie, gemeente, polder en watering*) alsook een vertegenwoordiger van de beleidsdomeinen *Leefmilieu en Waterbeleid, Landinrichting en Natuurbehoud, Openbare Werken en Mobiliteit, Ruimtelijke ordening, Landbouw en Zeevisserij en Economie*.

De lokale besturen zijn dus rechtstreeks vertegenwoordigd in het bekkenbestuur.

Taken Bekkenvergadering:

- 1° het ontwerp van het bekkenspecifieke deel van het stroomgebiedbeheerplan goedkeuren, rekening houdend met het advies dat de bekkenraad daarover heeft uitgebracht en met de resultaten van het openbaar onderzoek
- 2° het ontwerp van het bekkenspecifieke deel van een wateruitvoeringsprogramma goedkeuren, rekening houdend met het advies dat de bekkenraad daarover heeft uitgebracht;
- 3° advies verlenen over de waterbeleidsnota op basis van een ontwerp van advies dat is voorbereid door het bekkenbureau;
- 4° de aanduiding organiseren van de vertegenwoordigers van de gemeenten en van de polders en wateringen die zetelen in het bekkenbureau;
- 5° het voorstellen van een adequate bevoegdheidsverdeling van de waterwegen en de onbevaarbare waterlopen om een meer geïntegreerd, logisch samenhangend en efficiënter beheer te realiseren;

6° indien gewenst, de toelichting en/of bespreking van belangrijke projecten of intenties binnen het bekken agenderen.

B. Het **bekkenbureau** is een orgaan dat minstens twee keer per jaar samenkomt.

Er is 1 mandataris per 25 gemeenten vertegenwoordigd, 2 leden van de provinciale deputaties en 5 vertegenwoordigers van het Vlaams gewest uit de beleidsdomeinen *Leefmilieu en Waterbeleid, Landinrichting en Natuurbehoud, Openbare Werken en Mobiliteit, Ruimtelijke ordening, Landbouw en Zeevisserij en Economie*.

Taken Bekkenbureau:

- 1° het bekkensecretariaat organiseren en aansturen
- 2° het voorbereiden van de algemene bekkenvergadering
- 3° het ter goedkeuring voorleggen van het ontwerp van bekkenspecifieke deel van het stroomgebiedbeheerplan aan de algemene bekkenvergadering
- 4° het ter goedkeuring voorleggen van het ontwerp van bekkenspecifieke deel van het wateruitvoeringsprogramma aan de algemene bekkenvergadering
- 5° desgevallend het gebiedsgericht en thematisch overleg garanderen en de samenwerking met de provincies, gemeenten, havenbedrijven, polders en wateringeng waarvan het grondgebied respectievelijk ambtsgebied geheel of gedeeltelijk deel uitmaakt van het bekken en andere belanghebbende diensten en agentschappen die afhangen van de Vlaamse overheid. Daartoe organiseert het bekkenbureau, al dan niet op vraag van een lid van het bekkenbestuur, een overleg over specifieke knelpunten of acties die belang hebben voor de betrokken actoren
- 6° advies voorbereiden voor de algemene bekkenvergadering over de waterbeleidsnota
- 7° advies uit te brengen over :
 - a) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen met een rechtstreekse invloed op de watersystemen
 - b) ontwerpen van investeringsprogramma's en ontwerpen van technische plannen over openbare rioleringen en groot- en kleinschalige rioolwaterzuiveringsinstallaties en daarover rapporteren aan de algemene bekkenvergadering
- 8° een advies uitbrengen over het ontwerp van zoneringsplan

2/ Bekkensecretariaat

In het bijzonder belast met het organiseren van **gebiedsgericht en thematisch overleg** (integrale projecten) en de voorbereiding + uitvoering van het werk van bekkenbestuur

3/ Bekkenraad

De adviserende bekkenraad waarin het middenveld vertegenwoordigd is blijft ongewijzigd zoals in het oorspronkelijk decreet.

3. Nieuw instrument m.b.t. problematiek wateroverlast.

Tot slot werd een nieuw juridisch instrument in het leven geroepen in het kader van de problematiek van de wateroverlast. **'Informatieplicht overstromingsgevoelige gebieden'**

Voortaan moeten vastgoedmakelaars, immobiliënmaatschappijen en notarissen potentiële kopers en huurders duidelijk informeren of het bewuste onroerend goed al dan niet in overstromingsgevoelig gebied, een afgebakend overstromingsgebied of een oeverzone ligt. Die informatieplicht wordt via een waterparagraaf opgenomen in vastgoedaktes. → Transparantie

Analyse Natuurpunt

Directe maatregelen of veranderingen in functie van de verbetering van het watersysteem (waterkwaliteit, wateroverlast, etc..) biedt het gewijzigd decreet IWB niet. Zo is het bijvoorbeeld betreuenswaardig dat er geen instrument werd geformuleerd om het waterbergend vermogen in overstromingsgevoelige gebieden te waarborgen. Een voorstel dat nochtans geformuleerd werd door zowel het parlement (resolutie wateroverlast) als de Minaraad. Rechtstreekse impact van het gewijzigd decreet op het watersysteem verwacht Natuurpunt dus niet.

Wel is Natuurpunt van mening dat het afgeslankte en efficiënter georganiseerd bestuurlijk kader van het waterbeleid de toestand van het watersysteem ten goede kan komen. Zo zien we de integratie van de verschillende planniveaus naar 1 niveau (stroomgebiedniveau) als een positieve zaak omdat zij een oplossing kan bieden voor 2 mogelijke knelpunten waar het waterbeleid in het verleden mee kampte:

1/alternerende planprocessen kunnen ertoe leiden dat de vertaling van maatregelen op stroomgebiedniveau naar bekken - en/of - deelbekkenniveau willekeurig of laattijdig gebeuren(timing plannen niet afgestemd op elkaar).

2/ de verschillende scope van de planningsniveaus.

Opgelet: deze evolutie brengt volgens Natuurpunt ook een gevaar met zich mee!

De centralisatie van de planning naar het niveau van de stroomgebieden zorgt namelijk de facto voor een verminderd gewicht/slagkracht van de bekkenniveaus. Natuurpunt waarschuwt voor deze evolutie

en oordeelt dat dit moet worden opgevangen via een aantal maatregelen. Zo niet, dreigen lokale noden voor natuur en milieu te verdwijnen ten voordele van ambities en voorkeuren op stroomgebiedniveau. Zoals voorgesteld in het advies van de Minaraad kan dit gevaar worden opgevangen door twee bijkomende acties:

1. De bekkenbureaus moet focussen op gebiedsgericht en thematisch overleg. De tijdsbesteding van de bekkensecretariaten moet voornamelijk hierop gericht zijn
 - ➔ *In het gewijzigd decreet en uitvoeringsbesluit is een gebiedsgericht en thematisch overleg inderdaad voorzien. Helaas wordt niks vastgelegd (noch in het decreet noch in uitvoeringsbesluit) omtrent de tijdsbesteding die voor dit gebiedsgericht en thematisch overleg moet worden voorzien.*
2. Er moet een goed en neutraal werkend bekkensecretariaat zijn. Het secretariaat moet goed bemand zijn en hiervoor moet men voorzien in een voltijdse en neutrale bekkencoördinator per bekken en een voltijdse planningsverantwoordelijke vanuit elke relevante waterbeheerder per bekken. Bovendien moet het bekkensecretariaat een neutrale werking garanderen zonder belangenvermenging. Die neutraliteit kan gegarandeerd worden door de aansturing en evaluatie van de bekkencoördinator te laten gebeuren door het bekkenbureau, gecoördineerd door diens voorzitter, in samenspraak met CIW.
 - ➔ *Noch in het decreet, noch in het uitvoeringsbesluit wordt vermelding gedaan van een voltijdse tewerkstelling van de bekkencoördinator.*
Dit is problematisch, vooral voor de bekkens waarvan de bekkencoördinator werd aangeduid door MOW (W&Z / NV De Scheepvaart). We zien namelijk in de praktijk zien dat W&Z en NV Scheepvaart hun mensen die gedetacheerd zijn als bekkencoördinator niet voltijds laten werken als bekkencoördinator maar daarbovenop ook een ander takenpakket geeft binnen de organisatie zelf. Dit is uiteraard niet positief voor de workload van deze coördinatoren en beperkt de mogelijkheden en onafhankelijkheid van het bekkensecretariaat.

Hetzelfde geldt voor de planningsverantwoordelijke. Men vermeld enkel dat er minstens één planningsverantwoordelijke moet zijn per bekken. Over de voorziene tijdsbesteding van de planningsverantwoordelijke in het bekkensecretariaat wordt nergens gesproken.

Wat de neutraliteit van het bekkensecretariaat betreft. Ook hier houdt het ontwerp van besluit geen rekening met het advies van de Minaraad. Het besluit bepaalt enkel dat de bekkencoördinator moet worden aangestuurd door het bekkenbureau in samenspraak met CIW. De evaluatie van de bekkencoördinator blijft echter bij de bevoegde administratie (VMM, W&Z, NV Scheepvaart). In de memorie van toelichting bij het ontwerpdecreet wordt deze

beslissing gemotiveerd door de stelling dat een evaluatie van de coördinator door het bekkenbureau strijdig zou zijn met het Vlaams Personeelsstatuut.

Verder vervangt het gewijzigd decreet de bekkenvoortgangsrapporten en deelbekkenvoortgangsrapporten door een jaarlijks wateruitvoeringsprogramma met bekken specifieke delen. Dit kan volgens NP de uitvoering van het waterbeleid operationeler en flexibeler maken. Het wateruitvoeringsprogramma zal – naast een stand van zaken van de uitvoering van de acties zoals in de voortgangsrapporten – ook een meer gedetailleerd uitvoeringsplan voor het komende jaar voorzien. Dit uitvoeringsplan laat meer flexibiliteit toe in de planning en uitvoering doordat acties kunnen worden gewijzigd, bijgestuurd of stopgezet in overeenstemming met onvoorziene of wijzigende omstandigheden in het watersysteem. Ook nieuwe acties kunnen - tussentijds - worden ingevoerd. Dit zorgt ervoor dat men efficiënter en doeltreffender kan werken aan de concrete noden van het watersysteem. Dit is uiteraard een positieve evolutie in het streven naar een gezond watersysteem die we vanuit Natuurpunt onderschrijven.

Tot slot is NP tevreden dat het gewijzigd decreet tegemoet komt aan het gevaar voor verkokering in het waterbeleid. Zoals we ook in het Mina-advies hebben gesteld speelt het landbeleid een cruciale rol in het waterbeleid. Een goed waterbeleid gaat hand in hand met een goed landbeleid. In functie van een goed en duurzaam waterbeleid is het dan ook absoluut noodzakelijk dat het landbeleid en het waterbeleid op elkaar worden afgestemd. Het is dus meer dan terecht dat de (land)sectoren – landbouw en natuur – vertegenwoordigd zijn in het bekkenbestuur. Natuurpunt is hierover positief gestemd.